

Vluchtelingen: algemene informatie

In Nederland is het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van vluchtelingen: mensen die asiel aanvragen. De opvanglocaties van het COA zitten overvol. Daarom moeten gemeenten extra plekken voor de (nood)opvang realiseren. Dit is voor mensen in afwachting van hun asielprocedure. Het onderwerp is veel in het nieuws en op sociale media; het houdt de politiek en samenleving erg bezig.

Als vluchtelingen een verblijfsstatus krijgen en dus in Nederland mogen blijven, moeten gemeenten zorgen voor inburgering en onderdak. Naast de structurele asiel-opgaven moeten sinds maart 2022 ook Oekraïense oorlogsvluchtelingen opgevangen worden.

Welke groepen vluchtelingen zijn er?

Vluchtelingen worden onderverdeeld in verschillende groepen:

- Vluchtelingen vanaf 18 jaar, die in (nood)opvanglocaties verblijven en afwachten of ze een verblijfsstatus krijgen (COA verantwoordelijk)
- Alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) jonger dan 18 jaar, die in afwachten of ze een verblijfsstatus krijgen (COA verantwoordelijk)
- Statushouders (met een verblijfsstatus) ouder dan 18 jaar (gemeenten zijn verantwoordelijk voor huisvesting op basis van taakstelling door het Rijk)
- Alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV) met verblijfsstatus (Nidos voorgedij en verantwoordelijk)
- Oekraïense oorlogsvluchtelingen (gemeenten verantwoordelijk)

Hoe staat het met de spreidingswet?

Per 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht, die de verdeling van asielzoekers over alle Nederlandse gemeenten regelt. Het doel van deze wet is om voldoende opvangplekken en een evenwichtigere verdeling van asielopvang over provincies en gemeenten te realiseren. Het huidige kabinet Schoof praat over 'aanzienlijke beleidswijzigingen binnen het migratiedossier', waaronder het intrekken van de spreidingswet. Dit zorgt voor onduidelijkheid bij

gemeentebesturen. Tot nu toe is de spreidingswet nog steeds van kracht. Gemeenten moeten deze wet dus uitvoeren.

Welke regionale afspraken zijn er in Zaanstreek-Waterland?

In de basis zijn alle gemeenten zelf verantwoordelijk voor hun eigen taken: het huisvesten van statushouders en het regelen van opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne. Al in 2022 hebben de zeven gemeenten uit regio Zaanstreek-Waterland onderling afspraken gemaakt over de taakverdeling. Samenvattend is die verdeling:

Zaanstad:	opgave asielzoekers COA (1.918 plekken)
Purmerend:	opvang Oekraïners tot aan de totale opgave (nog ca 800 plekken)
Waterland:	AMV zonder status COA (162 plekken)
Edam-Volendam:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 72 plekken)
Landsmeer:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 72 plekken)
Oostzaan:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 72 plekken)
Wormerland:	AMV met status Nidos (gezamenlijk 72 plekken)